

PostDoc
Latvia

*Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Pētniecības un inovāciju kapacitātes stiprināšana un progresīvu tehnoloģiju ieviešana kopējā P&A sistēmā” 1.1.1.9. pasākuma “Pēcdoktorantūras pētījumi” pētniecības pieteikums Nr. Nr. 1.1.1.9/LZP/1/24/047
“Parastās priedes kaitēkļu, zilās krāšņvaboles un smecernieku, mikrobioms”*

30.09.2025., Nr. 1

Pētījuma īstenošanas progress

Pētniecības pieteikuma īstenošanas mērķis ir identificēt sēņu taksonus, kas saistīti ar *Phaenops cyanea* un *Pissodes* spp, pamatojoties uz iekšējā transkribētā starpgēnu reģiona (ITS) sekvenčēšanu (metabarcoding). Pētījums ietver entomoloģijas, fitopatoloģijas un molekulārās ģenētikas speciālistu sadarbību. Pētījumu rezultāti ir aktuāli mežsaimniecības, fitopatoloģijas, mikoloģijas, molekulārās ģenētikas, mikrobioloģijas, augu aizsardzības un entomoloģijas jomās.

Masveida priežu mežu atmiršana, kas dažādos Eiropas reģionos novērota kopš 21. gs. sākuma un turpinās līdz mūsdienām, rada nopietnus zaudējumus meža nozarei un ekonomikai.

Galvenie agresīvie priežu ksilofāgi kukaiņi, kas šobrīd izraisa masveida stādījumu mirstību un ievērojamus ekonomiskos zaudējumus, ir lūkšņgrauži (*Tomicus* spp. sugas), mizgrauži (*Ips acuminatus* un *I. sexdentatus*) un zilā krāšņvabole (*P. cyanea*). Pētījuma rezultāti sniegs informāciju par fitopatogēnajām un etomapatogēnajām sēnēm, kas palīdzēs uzlabot kukaiņu monitoringa programmas efektīvākai mežu aizsardzībai. Rezultātiem ir arī starptautiska nozīme un tie varētu sniegt jaunus datus turpmākiem pētījumiem par kukaiņu un sēņu simbiozi Ziemeļeiropā.

Darbības “**Paraugu vākšana**” ietvaros kopā ar Silavas meža entomoloģijas laboratorijas speciālistiem un citiem kolēģiem projektam tika savākti 376 paraugi, tostarp 132 pieauguši *P. cyanea* un *Pissodes* spp. īpatņi, 190 kāpuri un 52 bojātas koksnes fragmenti. Iegūtais materiāls tiks izmantots fitopatogēno un entomopatogēno sēņu izolēšanai, kā arī DNS ekstrakcijai turpmākajos posmos. Šis paraugu skaits ir pietiekams, lai nodrošinātu atbilstošu rezultātu statistisko analīzi. Tomēr relatīvi vēsās vasaras dēļ 2025. gadā, pastāv iespēja nākamgad ievākt papildus paraugus.

Darbības “**Sabiedrības iesaistīšanās un zinātnes komunikācija**” ietvaros LVMI “Silava” mājaslapā izveidota šī pētniecības projekta profilapa (<https://www.silava.lv/petnieciba/petijumi/postdoc-priedes-kaiteklu-mikobioms>).

Saskaņā ar ES reklāmas direktīvām LVMI “Silava” institūta birojā ir izvietots informācijas stends (A3 formātā) ar projekta nosaukumu, darba uzdevumiem un finansējuma apjomu.

Lai iesaistītu sabiedrību un veicinātu komunikāciju, LVMI "Silava" septembra beigās piedalījās zinātniskās komunikācijas pasākumā "Eiropas zinātnieku nakts", tajā bija izveidota pietura, kurā plašākai publikai prezentēja šī pētījuma mērķus un metodikas.

Lai veicinātu starptautisko sadarbību un pieredzes apmaiņu, pētījums tiks prezentēts starptautiskā konferencē – 14th International Conference of Young Scientists "The Young Scientists for the Advance of Agriculture AGRISCI 2025" (2025. gada 26. novembrī, Viļņā, Lietuvā).